

Prevenција: NE MORAŠ PROBATI DA ZNAŠ

Provoditelj: Moji dani

Godina provedbe: 2022

Kratki opis programa

Provedbom projekta „Ne moraš probati da znaš“ nastoji se podići i razina svijesti o opasnostima i štetnostima konzumiranja sredstava ovisnosti, pojavnostima novih vrsta droga i novih ovisnosti s ciljem promicanja prevencije ovisnosti i ovisnog ponašanja kod djece i mladih. Dakle nastoji se povećati informiranost djece, mladih, roditelja i obitelji o opasnostima konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i upoznavanje s faktorima rizika koji mogu dovesti do konzumacije istih te razvijanje socijalnih vještina, kako bi se uspješno suprotstavili rizicnim faktorima u svojoj okolini i vršnjakom pritisku možebitnih konzumenata.

Sažetak programa

Provedbom projekta „Ne moraš probati da znaš“ nastoji se podići i razina svijesti o opasnostima konzumiranja sredstava ovisnosti i ovisnog ponašanja kao posljedice konzumiranja istih kroz provođenje edukativnih i kreativnih radionica, tiskanje i podjelu brošure i letaka edukativnog i informativnog sadržaja, organiziranjem i provedbom tribina i sudjelovanjem u javnim medijima, crkvama i trgovima s ciljem prevencije ovisnosti i ovisnog ponašanja kod djece i mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji. Kroz navedene aktivnosti kod ciljane skupine omogućiti će se proširivanje njihovih znanja iz područja prevencije ovisnosti, promicanja sigurnog, zdravog i uspješnog načina življenja. Educiranjem o potrebi razvijanja socijalnih vještina podizali bi svijest kako se uspješno suprotstaviti rizicnim faktorima u svojoj okolini. Također želimo postići smanjenje broja novih ovisnika, utjecati na formiranje javnog mnijenja o štetnosti zlouporabe droga i drugih sredstava ovisnosti, prvenstveno alkohola kod djece i mladih, pridonijeti stvaranju jasnije slike o uzrocima koji počinjavaju na obiteljskoj dinamici i međusobnim odnosima u obitelji, a koji utječu na razvoj ovisnosti kod djece i mladih. Provedbom projektnih aktivnosti pokušati će se mobilizirati što veći broj građana na aktivnosti u suzbijanju svih oblika ponašanja koja dovode do ovisnosti i razvijanju svijesti da se problemi ne događaju nekom drugom, nego da se sve to događa svakome od nas.

1. Županije provedbe

Krapinsko-zagorska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 01.03.2022.

Datum završetka: 31.12.2022.

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

ne

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

/

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Krapinsko-zagorska županija, Općine- Bedekovina, Budinšina, Desini, Čurmanec, Gornja Stubica, Hrašćina, Hum na Sutli, Jesenje, Konjšćina, Kraljevec na Sutli, Krapinske Toplice, Kumrovec, Lohor, Mače, Marija Bistrica, Mihovljan, Novi Golubovec, Petrovsko, Radoboj, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje, Tuhelj, Veliko Trgovišće, Zagorska Sela i Zlatar Bistrica. Gradovi- Donja Stubica, Klanjec, Krapina, Oroslavje, Pregrada, Zabok i Zlatar

Godina u kojoj se program provodio: 2022.

Broj obuhvaćenih korisnika: 1500

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: /

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Zajednica

9. Rizici i zaštitni imbenici na koje program cilja

Rizici i imbenici: Konzumacija sredstava ovisnosti kod vršnjaka, braće i sestara; slaba privrženost školi, školski neuspjeh, nedostatan i loš nadzor roditelja, neadekvatna ponašanja roditelja kao modela, zanemarivanje, djeca roditelja ovisnika, nepoznavanje potreba djeteta, odnosno na ina kako pravovremeno odgovoriti na potrebe djeteta, obiteljska povijest visokoriznog ponašanja, konfliktni razvodi, loša ekonomska situacija, psihičke dijagnoze, agresivno i impulzivno ponašanje, nedovoljno razvijene životne i socijalne vještine- manjak samopouzdanja, loša slika o sebi; nedostatak aktivnosti za provođenje slobodnog vremena u izvanškolskom vremenu i sl.

Zaštitni imbenici: Kohezija unutar obitelji, dobra i zdrava komunikacija u obitelji, privrženost, povjerenje, usvojene društvene i moralne norme, usvojene životne i socijalne vještine, pozitivna slika o sebi, briga i podrška, kvalitetan roditeljski nadzor-jasno uspostavljena pravila i ograničenja u obitelji, dobre roditeljske vještine, dosljedne i jasne norme i poruke u zajednici koje podupiru nekonzumaciju sredstava ovisnosti.

10. Procjena potreba

Način provedbe: Prema provedenim istraživanjima The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, 2011.g., istraživači su rezultati jasno ukazali na problem ekscesivnog pijenja među mladima, kao i na to da u uporabi marihuane i drugih psihoaktivnih droga, te stalna pojava novih i sve sofisticiranijih i lako dostupnih droga postoji stabilan trend bez naznaka poboljšanja, a da se dobna granica uzimatelja sve više spušta. Podaci su alarmantni kako u EU, tako i u RH. U današnje vrijeme je ovisnost o alkoholu najrasprostranjenija ovisnost, veliki broj mladih puši i kocka, od čega nije izuzeta ni Krapinsko-zagorska županija. Dobiveni rezultati provedene ankete na populaciji u enika srednjih i osnovnih škola u KZŽ ukazuju na visok postotak konzumenata alkoholnih pića kod adolescenata.

Prevalencija adolescentnog opijanja opravdava uvrštavanje tog problema u prioritetne probleme Županije. Kod ove populacije još uvijek nije riječ o ovisnosti već o prekomjernom konzumiranju i zlouporabi. Adolescentni razvoj karakteriziran je pokušajem razrješenja separacije od obitelji, tendencijom stvaranja identiteta uz jak utjecaj mišljenja vršnjaka i potrebe za priznanjem od istih te krije upravo rizik od upuštanja u eksperimentiranje sa alkoholnim pićima i drugim sredstvima ovisnosti. Prvi kontakt sa sredstvima ovisnosti je u velikom broju slučajeva u obitelji koja ujedno i predstavlja model identifikacije i model izgradnje vrijednosti i stavova. Kod nas u društvu još uvijek je uvriježena visoka tolerancija na konzumaciju alkohola, poglavito u KZŽ. Takav unaprijed uvriježeni stav dodatan je rizik za produbljivanje problematike jer se kod djece i mladih razvija model prihvatljivog ponašanja ali i na ina na koji se bitno prihvaćeni u društvu, te posljedice to izaziva na in opuštanja i zabave te bijeg od rješavanja problema. Veliki problem u svemu tome je pristupačnost nabave sredstava ovisnosti, poglavito danas kada se na tržištu pojavljuju nove vrste droga koje se mogu nabaviti za malo novaca i gotovo legalno u malo bolje opremljenim kioscima ili „smart shop“ dućanima.

Prema rezultatima ESPAD-A, međunarodnog istraživanja koje se od 1995. godine svake četiri godine provodi među 15-16 godišnjacima u zemljama Europe, podaci iz 2015. godine navode da se Hrvatska prema konzumaciji ilegalnih droga u životu ispitanika nalazi iznad europskog prosjeka. Pa tako 22% u enika navodi da je barem jednom u životu probalo drogu. U Hrvatskoj je 21% u enika uzelo kanabis barem jednom u životu, dok je njih 8% uzelo kanabis u posljednjih 30 dana. Prema podacima o uzimanju novih psihoaktivnih droga, u enici u Hrvatskoj su iznad europskog prosjeka te njih 7% navodi da je u životu probalo nove psihoaktivne droge, na tragu čega je podatak da je u

posljednjih 12 mjeseci nove psiho aktivne droge uzelo 6% u enika. Što se ti e zlouporabe alkohola, u Hrvatskoj je 92% u enika u životu pilo alkohol, 55% u posljednjih 30 dana, a 16% je iskusilo pijanstvo u posljednjih 30 dana. Prema tome, Hrvatska se nalazi na 5. mjestu (47%) u prevalenciji pijenja 5 i više pi a u jednoj prigodi u posljednjih 30 dana. Mladi i to ine eš e u odnosu na djevojke. Tako er, 87% u enika navodi da je alkohol lako ili vrlo lako dostupan. Izuzetno je zabrinjavaju i i podatak da se Hrvatska nalazi na prvom mjestu u kontekstu konzumacije inhalanata od strane djevojaka i mladi a. Sažimaju i navedeno isti emo kako je rije o ispitanicima u dobi izme u 15 i 16 godina.

Podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije za 2018. godinu pokazuju kako je ukupno 20 osoba /14 muških i 6 ženskih/ registrirano u Pompidou obrascima, dok je 31 osoba izvršavala mjere poput obveznog lije enja od ovisnosti o alkoholu, mjere obveznog lije enja od opojnih droga, savjetodavni rad s maloljetnicima zbog prekomjerne konzumacije alkoholnih pi a i to u trajanju od 3 mjeseca do 1 godine. Podaci ukazuju kako u tretmanu dominira problematika vezana uz alkoholizam, dok u slu aju opojnih droga prvo mjesto zauzimaju kanabinoidi – 10 registriranih ovisnika, heroinskih ovisnika je registrirano nešto manje, odnosno rije je o 6 registriranih ovisnika. Dakle, govori se o registriranim ovisnicima što u realnom izvoru zna i da ih je daleko više samo nisu upisani u Pompidou HZJZ odnosno još uvijek nisu zatražili pomo pri lije enju. Za 2019.g. podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo KZZ pokazuju kako je ukupno 14 osoba /11 muških i 4 ženske/ registrirano u Pompidou obrascima, što ukazuje na injenicu da su programi prevencije na podru ju KZZ izuzetno potrebni i u inkoviti.

U Republici Hrvatskoj na snazi je Zakon o igrama na sre u (2009.) u kojem je zakonodavac zabranio sudjelovanje u igrama na sre u (lutrijske igre, igre u casinima, igre kla enja, igre na sre u na automatima) osobama mla im od 18. godina. No, iz dosadašnjih istraživanja (Dodig i Ricijaš, 2011; Koi i Medved, 2009) i prakti nog iskustva, jasno je da postoje problemi vezani uz provedbu zakonskih odredbi, te da se maloljetnici u velikoj mjeri uklju uju u razli ite igre na sre u. Glavak Tkali i Mileti (2012.) ispitali su i navike igranja na sre u te su podaci analizirani s obzirom na dobne kategorije. Tako je u skupini „mla ih odraslih“ (15 do 34 godina) životna prevalencija igranja igara na sre u 66,5%. Prevalencija kockanja u posljednjih godinu dana iznosi 40,2%, a u posljednjih mjesec dana 34,4%. Treba istaknuti kako istraživanja o rizi nim imbenicima za po etak konzumacije sredstava ovisnosti unutar obitelji isti u slabu obiteljsku privrženost, korištenje alkohola i/ili droga od strane lanova obitelji, zanemarivanje i/ili zlostavljanje unutar obitelji, permisivni roditeljski stil, slab nadzor i neadekvatna obiteljska pravila, sukobi i konflikti unutar obitelji, nedostatak jasnih granica te nerealna o ekivanja roditelja.

U po etku povremeno konzumiranje alkohola ili droga rezultira smetnjama razvoja, jer je adolescencija razdoblje fizi kog i psihi kog sazrijevanja osobe, a postepeno dolazi do poreme enih odnosa u obitelji, nedostatne koncentracije za u enje, problema u ponašanju, a nerijetko dolazi i do smrti zbog prekomjerne konzumacije ili miješanja više sredstava ovisnosti. Godine rada na programima prevencije ovisnosti i rada sa ovisnicima donijele su nam uvid u to da veliki broj djece u dobi od 13-17 godina svakodnevno konzumira alkohol, ali i to da se ve na lije enje od ovisnosti od droga javljaju djeca u dobi od 15 godina.

Tijekom dugogodišnjeg djelovanja kroz rad na terenu uvidjeli smo da ljudi kojima se obra amo, žele jasne upute, svjedo anstva i razgovor, a ne samo stru ne suhoparne podatke i statistiku. Naša publikacija „Ne moraš probati da znaš“ naišla je na dobar prijem kod djece, mladih i roditelja u našoj županiji i šire upravo iz razloga jer se u njoj mogu prona i iskrene životne ispovijesti u kojima se mnogi od nas mogu prepoznati, ali i objašnjenja ili informacije o štetnostima pojedinih vrstama i sredstva ovisnosti.

Projekt zapo injemo od hipoteze da sveobuhvatnom i pravovremenom edukacijom o štetnosti zlouporabe sredstava ovisnosti možemo izravno utjecati na formiranje vrijednosnih stavova djece i mladih naraštaja, u vidu smanjenja potražnje za sredstvima ovisnosti. Kao što je ranije spomenuto, alkohol je na podru ju cijele Krapinsko-zagorske županije dominantno sredstvo ovisnosti i posljedice njegove konzumacije poprimile su zabrinjavaju e razmjere kod djece u doba adolescencije i mladih. Od najzastupljenijih teorija u podru ju nastanka ovisnosti (medicinski model, teorija vrata/stupnjeva, socijalne teorije, psihologijske teorije, politi ka teorija, psihosocijalne teorije, teorije životnog stila), priklanjamo se teoriji doprinosa i utjecajima okoline, teoriji sustava, ranog u enja, u enja po modelu. Naš projekt po iva na ideji kvalitativne metodološke analize slu aja te kao takav vrlo jednostavno može poslužiti kao daljnji instrumentarij, odnosno baza za kvantifikaciju imbenika obiteljskog i socio-ekonomskog okruženja te odre enih psihi kih, socioloških te eventualno i bioloških karakteristika koje se mogu dovesti u korelaciju s nastankom problema ovisnosti, njegovim perzistiranjem, kao i na inima njegovog smanjivanja / rješavanja.

Djelovati na području univerzalne prevencije ovisnosti u smislu edukacije odraslih građana jest da je odgovornost na svima nama kako bi svojim primjerom izravno utjecali na razvoj zdravijih obrazaca ponašanja kod djece i mladih, djelovanje u udrugama, djelovanje u lokalnim sredinama za opće dobro i mobilizacija svih građanskih sposobnosti za opće dobro, time bi bili zdraviji pojedinci i društvo, a kao generalni cilj se postavlja smanjenje broja novih ovisnika u smislu smanjenja potražnje. Namjera nam je prikazati put narušavanja osobnog i obiteljskog zdravlja, morala, blagostanja i samopoštovanja, uzrokovanog ovisnim stilom života i svim izravnim i neizravnim negativnim posljedicama ovisnosti.

Očekivani rezultati: Univerzalna prevencija ima mjerljive rezultate u vremenu i prostoru i daje višestruke koristi. Smanjuje se pojavnost ovisnika što podrazumijeva i sprečavanje čitavog niza bolesti vezano uz bolesti ovisnosti kao što su hepatitis, psihički poremećaji, duševne bolesti, invalidnosti, nasilje, kriminal i dr. Prevencijom ovisnosti dobiva se zdravije društvo, unapređuje se suzbijanje bolesti ovisnosti, prevenira se neprihvatljivo ponašanje kod djece i mladih, mladi i djeca educirani su o društvenoj odgovornosti i životnim vrijednostima, smanjuje se potražnja za sredstvima ovisnosti. Očekivani rezultati provedbe ovog projektnog prijedloga su kroz održane aktivnosti u trajanju od 11 mjeseci, 14 edukativnih i kreativnih radionica, 15 gostovanja na radio i TV postajama i tiskanim medijima javnih glasila, održavanjem 10 javnih tribina educirano je minimalno 1500 djece, mladih, roditelja i/ili članova obitelji na području KZŽ o problemu ovisnosti, negativnim učinkom sredstava ovisnosti koji dovodi do ovisnosti i ovisničkog ponašanja, rizičnim faktorima, štetnosti odnosno posljedicama ovisnosti, poučeni su o zdravim životnim navikama i konstruktivnoj organizaciji slobodnog vremena te o načinu liječenja ovisnosti, odnosno kome se obratiti za pomoć, poučeni su o razvijanju kritičkog mišljenja prema ovisnosti, odolijevanju pritisku vršnjaka, asertivnosti, nenasilnom rješavanju sukoba, razvoju socijalnih vještina, razvoju tolerancije među vršnjacima i prihvatanju različitosti. Kroz kreativne radionice, iznijeli su svoja mišljenja i stavove o sredstvima ovisnosti. Građani i javnost su senzibilizirani za problem ovisnosti kod djece i mladih. U svrhu prevencije tiskano je 1000 brošura i letaka sa životnim priama ovisnika.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 50

12. Ciljevi programa

Opis: Opis i cilj projekta "Ne moraš probati da znaš" je podizanje razine svijesti o opasnostima i štetnostima konzumiranja sredstava ovisnosti, pojavnostima novih vrsta droga i novih ovisnosti s ciljem promicanja prevencije ovisnosti i ovisničkog ponašanja kod djece i mladih.

Specifični: Do općeg cilja nastojati se doći i putem specifičnih ciljeva, dakle povećati informiranost djece, mladih, roditelja i obitelji o opasnostima konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i upoznavanje s faktorima rizika koji mogu dovesti do konzumacije istih te razvijanje socijalnih vještina, kako bi se uspješno suprotstavili rizičnim faktorima u svojoj okolini i vršnjačkom pritisku možebitnih konzumenata. Projekt „Ne moraš probati da znaš“ svojim aktivnostima dugoročno doprinosi proširenju znanja iz područja prevencije ovisnosti i ovisničkog ponašanja, razvijanju i jačanju socijalnih vještina, vještina donošenja odluka i suočavanja, odupiranja socijalnim utjecajima i vršnjačkom pritisku, jačanju normativnih uvjerenja te informiranju i educiranju o štetnostima sredstava ovisnosti, prevenira neprihvatljivo ponašanje kod djece i mladih, unapređuje oživanje zdravlja djece i mladih te ih educira o društvenoj odgovornosti.

13. Ciljana skupina

Opis populacija, Predškolska dob, Osnovna škola, Srednja škola, Visokoobrazovne ustanove, Odrasli, Obitelj / roditelji

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Ciljana skupina projekta „Ne moraš probati da znaš“ su djeca i mladi s područja Krapinsko zagorske županije. Kako se radi o univerzalnoj prevenciji znači da je projekt usmjeren svima u KZŽ. Obuhvaćeni su svi građani, a posebno roditelji adolescentne djece, skrbnici, djeca i mladi u općinama KZŽ - Bedekovina, Budinšina, Desini, Čurmanec, Gornja Stubica, Hrašćina, Hum na Sutli, Jesenje, Konjšćina, Kraljevec na Sutli, Krapinske Toplice, Kumrovec, Lohor, Mače, Marija Bistrica, Mihovljan, Novi Golubovec, Petrovsko, Radoboj, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje, Tuhelj, Veliko Trgovišće, Zagorska Sela i Zlatar Bistrica. Kao i do sada ovakvim programima obrađali smo se

gra anima, odnosno ciljanim grupama putem javnih nastupa, postavljanjem štandova, održavanjem svjedokanstava u Crkvama, podjele letaka i brošura sa edukativnim sadržajem i krilaticama protiv ovisnosti, u estvovanja u nacionalnim i lokalnim tiskanim i elektroni kim medijima i drugim platformama. Ovaj projekt proizlazi iz op eg Programa prevencije ovisnosti naše Udruge koji se kontinuirano provodi od 2002. god. na podru ju Krapinsko-zagorske županije i sukladan je Nacionalnoj strategiji o suzbijanju zlouporabe droga i drugih sredstava ovisnosti KZŽ i RH. Uz navedeno, suradnja s dionicima lokalne zajednice i informiranje op e populacije putem medija i održavanja tribina predstavlja prevenciju na lokalnoj razini. U tom pogledu govorimo o neizravnim korisnicima samog projekta koji ujedno pove avaju vjerojatnost za širenje zna ajnih informacija unutar i izvan same lokalne zajednice.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: min 1500

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Tribina, svjedokanstva, štandovi- podjela letaka i brošura, sudjelovanje u lokalnim medijima

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa i u inka

18. Metoda evaluacije

Evaluaciju projekta proveli smo putem procesne evaluacije i evaluacije ishoda. Pri tome je provedena interna organizacijska evaluacija od strane lanova stru nog tima temeljem analize dokumentacije i neposrednog opažanja, koji su ujedno dionici provedbe samog projekta. Sudionici nisu popunjavali evaluacijske upitnike jer navedena metodologija provedbe evaluacije nije primjenjiva za predvi ene aktivnosti. Jedna od metoda evaluacije je i podjela zna ajnog broja informativnih letaka i brošura, koja nam daje uvid u opsežnost informiranja ciljane skupine.

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Evaluaciju projekta proveli smo putem procesne evaluacije i evaluacije ishoda. Pri tome je provedena interna organizacijska evaluacija od strane lanova stru nog tima temeljem analize dokumentacije i neposrednog opažanja, koji su ujedno dionici provedbe samog projekta. Sudionici nisu popunjavali evaluacijske upitnike jer navedena metodologija provedbe evaluacije nije primjenjiva za predvi ene aktivnosti. Jedna od metoda evaluacije je i podjela zna ajnog broja informativnih letaka i brošura, koja nam daje uvid u opsežnost informiranja ciljane skupine.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: da

Sadržaj i tijek kampanje: Kao rezultat aktivnosti projekta „Ne moraš probati da znaš“ postignute su zna ajne promjene na razini lokalne zajednice u pogledu podignute razine svjesnosti i informiranosti o problematici konzumacije sredstava ovisnosti. Ciljana skupina korisnika, zajednica i neizravne skupine korisnika, kao i dionici lokalne koji su svojim radom izravno uklju eni u provedbu projekta informirani su, osviješteni i educirani o rizicima, problemima i dostupnim resursima vezanim uz konzumaciju sredstava ovisnosti. Zapravo provedbom projekta prevencije ovisnosti dobili smo zdravije društvo, unaprijedili smo suzbijanje bolesti ovisnosti, prevenirali neprihvatljivo ponašanje kod djece i mladih, mladi i djeca educiranija su o društvenoj odgovornosti i životnim vrijednostima, utjecali smo na smanjenje ponuda i potražnje sredstava ovisnosti u zajednici u kojoj se program provodio. Podizanjem razine svijesti i informiranosti o opasnostima konzumiranja alkohola, droga i svih drugih legalnih i ilegalnih sredstava ovisnosti roditelji su upozoreni i informirani na važnost u estvovanja u programima kako bi mogli pravovremeno raspoznati i uo iti razlike u ponašanju kod djece i mladih. Temeljem navedenog isti mogu uvelike pridonijeti širenju razine svijesti i informacija na nacionalnoj razini kroz razmjenu dobivenih znanja, iskustva te korištenjem promotivnih letaka i

edukativnih brošura. Govorimo o značajnom pomaku na području podizanja razine svijesti, informiranosti i educiranosti u lokalnoj razini, a što predstavlja imperativ univerzalne prevencije, imperativ djelovanja Udruge „Moji dani“ te u konačnici pridonosi podizanju razine kvalitete života svih članika lokalne zajednice. Međutim kao značajna prepreka na koju smo naišli je pandemija Covid 19 virusa i iz istog je razloga bilo onemogućeno provesti sve planirane aktivnosti uključujući i pripremu krilatica, grafičku pripremu i tiskanje na majicama, edukativne i kreativne radionice u školama, edukativno i kreativno druženje sa korisnicima i građanima u GDCK te tribine sa ciljem prevencije ovisnosti. Najznačajnija prepreka je nedostatak financijskih sredstava bez kojih nije moguće provesti ključne aktivnosti, a one su zapravo suština prevencije ovisnosti, stoga je i više nego potrebno provoditi edukacije i info radionice sa istim ciljem. Volja da se postignu rezultati postoji kao i zainteresiranost javnosti, poglavito ciljane skupine- djeca, mladi i obitelji u cijelosti ali je zbog nedostatka financija teško doprijeti do svakoga sa kvalitetom kakvu bismo željeli.

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

95.443,62 kn

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK): 79.443,62

Gradsko financiranje (HRK): 5.000,00

Županijsko financiranje (HRK): 10.000,00

Nacionalno financiranje (HRK): 0,00

Drugi izvori (HRK): 1.000,00